

Kruidtuinlaan 50 bus 165
B - 1000 Brussel
T. +32 2 508 85 85
vraag@mi-is.be
www.mi-is.be

Aan de Voorzitter van het OCMW van Nijlen
Kerkstraat 4
2560 NIJLEN

Onderwerp: Geïntegreerd inspectieverslag POD MI

Dienst: Inspectiedienst POD MI

Datum:

Uw brief van:

Bijlage(n): 4

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: NIJLEN/W65B-RMID-RMIB-KL/2019

Betreft: Geïntegreerd inspectieverslag

Geachte Voorzitter,

Hierbij vindt u het verslag van de inspecties die plaatsvonden in uw centrum op 29 januari, 1 en 5 februari 2019.

Dit inspectieverslag bestaat uit drie delen:

- Een algemene analyse over het verloop van de inspectie, de resultaten van de inspecties en de aanbevelingen
- Een bijlage per gecontroleerde materie met de verschillende boekhoudkundige tabellen en uitleg over de gevolgde procedure
- De controletabellen per begunstigde

Indien u vragen hebt over deze controle, kunt u contact opnemen met uw inspecteur via mi.inspect_office@mi-is.be.

Briefwisseling dient gericht te worden aan de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie (POD MI), Dienst Inspectie, Kruidtuinlaan 50 bus 165, 1000 Brussel.

I. INLEIDING

De missie van de POD Maatschappelijke integratie is de voorbereiding, uitvoering, evaluatie en opvolging van het federale beleid voor maatschappelijke integratie, waardoor ieders sociale grondrechten op duurzame wijze worden gegarandeerd.

De controles die door de inspectiedienst in de OCMW's worden uitgevoerd, passen in deze missie en gaan uit van de volgende visie:

- **Controle** op de toepassing van de federale wetgeving voor maatschappelijke integratie aan de hand van juridische, administratieve en financiële inspecties;
- **Advies** aan de OCMW's over het wettelijk kader en de concrete toepassing van de regelgeving;
- **Kennis:** door haar schakelfunctie tussen de administratie en de actoren op het terrein draagt de dienst inspectie bij tot de strategische voorbereiding van het beleid inzake maatschappelijke integratie.

Om deze opdracht tot een goed einde te brengen, stelt de inspectiedienst zich de volgende doelstellingen:

- Toezien op een uniforme en correcte toepassing van de wetgeving en reglementering aangaande de subsidies die de federale staat toekent aan de OCMW's;
- Houden van doelgerichte, uniforme en periodieke controles van de OCMW's op boekhoudkundig, administratief en juridisch vlak. Deze controles dragen bij tot de gelijke wettelijke behandeling van de gebruikers van de OCMW-diensten;
- Verzamelen van informatie om het beleid inzake maatschappelijke integratie en armoedebestrijding te optimaliseren;
- Uitbouwen van structurele en kwalitatieve relaties met de OCMW's (belangrijkste partners van de federale administratie) met het oog op een goede communicatie en een kwaliteitsvolle dienstverlening;
- Uitwisselen van informatie met de interne diensten van de POD MI;
- Meewerken aan het actieplan voor de strijd tegen de sociale fraude waartoe in 2011 door de Regering werd besloten.

Met deze controles wil de dienst inspectie de waarden van de POD MI verdedigen:

- Respect
- De kwaliteit van de dienstverlening en klantvriendelijkheid
- Gelijke kansen voor iedereen
- Diversiteit
- Openstaan voor verandering

De procedure voor de controles wordt toegelicht op de website van de POD MI (<http://www.mi-is.be/nl/tools-ocmw/handleiding>).

2. INSPECTIES

	Omschrijving	Jaar	Bijlage
1	Wet van 02/04/1965: controle van de medische kosten	Geen controle uitgevoerd	
2	Wet van 02/04/1965: boekhoudkundige controle	2015-2017	Bijlage 2: Controle toelagen, Wet van 02/04/1965
3	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: controle van de sociale dossiers	2018	Bijlage 3: Controle van de sociale dossiers, Wet van 26/05/2002
4	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: boekhoudkundige controle	2015-2017	Bijlage 4: Controle van de toelagen, Wet van 26/05/2002
5	Stookoliefonds (verwarmingstoelage)	Geen controle uitgevoerd	
6	Controle van het Uniek Jaarverslag	Geen controle uitgevoerd	
7	De behandeling van de knipperlichten	2015-2017	Bijlage 8: Controle van de knipperlichten, OB van 14/03/2014

U vindt een gedetailleerde beschrijving van de uitgevoerde controles in de bijlagen van dit verslag

3. VOORBEREIDING EN VERLOOP VAN DE INSPECTIE

De per e-mail aan uw OCMW opgevraagde bewijsstukken waren aanwezig bij de start van de controle en van een goede kwaliteit zodat de controle vlot verliep.

De inspecteur heeft de controles in uitstekende werkomstandigheden kunnen uitvoeren.

Tevens wenst de inspecteur de uitstekende medewerking van uw personeelsleden te benadrukken. Zij beantwoordden alle gestelde vragen en hebben indien nodig bijkomende informatie verschaft.

4. VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

De onderstaande tabel(len) geven een overzicht van de belangrijkste vaststellingen en de aanbevelingen per gecontroleerde materie. Deze hebben betrekking op het naleven van de regelgeving en/of de procedures en of goede praktijken. De gedetailleerde informatie per dossier vindt u in de controleroosters onderaan dit verslag.

Wet van 02/04/1965, boekhoudkundige controle

Er werd een goede opvolging vastgesteld van de uitgaven en bijhorende betoelaging voor de financiële steunen die werden verstrekt in het kader van de Wet van 2 april 1965. Enkele gevallen van mogelijks te weinig ontvangen toelagen werden geïdentificeerd.

Op het stuk van de ontvangsten werd de in de controleperiode gerealiseerde inning niet doorgegeven aan de POD MI. Deze wordt teruggevorderd. Voor een opsomming van de algemene regels in verband met de doorgave van terugvorderingen aan de POD MI (via formulier F), zie hieronder, *mutatis mutandis*, bij vaststellingen en aanbevelingen in verband

met de boekhoudkundige controle van het RMI.

De Inspectie beveelt nog aan dat er bij de omschrijving van de ontvangsten duidelijk genoteerd wordt op welke steun en periode de ontvangst betrekking heeft (bvb. 'equivalent leefloon 03/2016').

Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers

De controle van de RMI-dossiers laat over het algemeen een goede begeleiding en opvolging van de begunstigden zien. De dossiers zijn goed samengesteld en bevatten doorgaans de nodige bewijsstukken. Het OCMW beschikt over degelijke procedures (bvb. checklist leefloon, omstandig contactenblad). De regelgeving wordt in de meeste gevallen correct nageleefd.

Niettemin is er op diverse vlakken nog ruimte voor verbetering. De Inspectie vraagt het OCMW rekening te houden met de hieronder opgesomde aanbevelingen.

Aanvraag

Er werden enkele problemen op het vlak van de ontvangst van de aanvraag vastgesteld

Zowel de aanvraagregistratie als de aflevering van een ontvangstbewijs dienen te gebeuren op de dag van de ontvangst van de aanvraag (artikel 18 §§ 2-3 RMI-Wet). De beslissing die daarop wordt genomen heeft uitwerking op de datum van ontvangst van die aanvraag (artikel 21 § 5 RMI-Wet).

Alle aanvragen voor leefloon dienen geregistreerd en behandeld te worden conform de in de Wet voorziene procedure. In geen geval mogen aanvragen buiten de procedure worden gehouden, ook niet als er onduidelijkheid bestaat over het vervuld zijn van de toekenningsvoorwaarden. Het is net het doel van het sociaal onderzoek om hieromtrent uitsluitel te bekomen.

Het intakeformulier bevat niet alle verplichte vermeldingen

Het intakeformulier (of aanvraagformulier) is een cruciaal dossierstuk, dat het OCMW alle gegevens aanreikt nodig voor het samenstellen van de materiële, sociale en financiële toestand van de aanvrager, alsook het de nodige machtigingen vanwege de aanvrager verleent om de opgevraagde elementen te controleren bij de overheidsadministraties en financiële entiteiten. De inlichtingen op het intakeformulier dienen door de betrokkene als oprecht en volledig te worden verklaard, gedagtekend en ondertekend. Het model van intakeformulier dat het OCMW gebruikt bevat niet alle in artikel 6 § 1 RMI-KB opgelijste vermeldingen. Met name de opgave van de bestaansmiddelen (zie 2° van genoemde bepaling) en de vermelding van de centra die ten opzichte van de betrokkene reeds financieel tussengekomen zijn in de kosten die verbonden zijn aan de inschakeling in het beroepsleven, die een installatiepremie voor daklozen hebben toegekend of die toepassing gemaakt hebben van de vrijstelling socio-professionele integratie (zie 3° van genoemde bepaling), ontbreken soms.

Sociaal onderzoek

Aan de hand van het sociaal verslag kon soms niet worden vastgesteld dat er een huisbezoek werd uitgevoerd

Het huisbezoek is een essentieel element om een inschatting te kunnen maken van de behoeftigheid van de hulpaanvrager. Een huisbezoek moet het OCMW in staat stellen een totaalbeeld te krijgen van de situatie van de hulpaanvrager en diens verklaringen te

kunnen toetsen aan de realiteit, teneinde te kunnen beslissen over de meest accurate maatschappelijke dienstverlening. Het huisbezoek wordt uitgevoerd bij opening van het sociaal dossier, daarna telkens wanneer het OCMW het nodig acht, maar tenminste eenmaal per jaar. Het wordt aangeraden niet slechts de datum van het huisbezoek in het sociaal verslag op te nemen, maar tevens de gedane vaststellingen kort te rapporteren, zodat de leden het Bijzonder Comité een geïnformeerde beslissing kunnen nemen. Het feit dat er in de sociale verslagen geen melding werd gemaakt van huisbezoeken betekende overigens niet steeds dat ze niet waren uitgevoerd, getuige daarvan de informatie in het contactenblad.

De sociale verslagen zijn soms te weinig verhelderend

Inhoudelijk zijn de sociale verslagen in sommige gevallen voor verbetering vatbaar. Situatieschetsen zijn soms te summier; cruciale zaken zoals de woon- en familiale situatie en bestaansmiddelen (ook in geval van samenwoning) blijven in enkele gevallen onderbelicht. Er zij ook aan herinnerd dat bij niet-Belgen het verblijfsstatuut/de verblijfstitel dient opgenomen te worden in het sociaal verslag.

De Inspectie verwijst naar de [Omzendbrief van 14 maart 2014](#) betreffende de minimumvoorwaarden voor het sociaal onderzoek, inclusief de specifieke sectie met betrekking tot RMI-dossiers.

De vormvereisten voor het sociaal verslag werden vaak niet gerespecteerd

Het is belangrijk te herhalen dat de sociale verslagen steeds gedateerd moeten zijn alsook ondertekend door de maatschappelijk assistent met vermelding van zijn of haar naam.

Het OCMW dient omzichtig om te springen met monitoring van de uitgaven van betrokkenen

Het wordt aanvaard dat het OCMW, in het kader van het initiële sociaal onderzoek en eventueel de periodieke herzieningen, rekeninguittreksels opvraagt van de cliënt. Tezamen met andere informatiebronnen laten deze het OCMW toe om een zicht te krijgen op de financiële situatie van de betrokkene. Nochtans dient men er zich van bewust te zijn dat een begunstigde van het RMI wettelijk niet verplicht is om zijn of haar uitgaven voor te leggen aan het OCMW. Het centrum mag geen waardeoordelen vellen omtrent het uitgavenpatroon van de cliënt, noch het (verder) toekennen van het leefloon hiervan laten afhangen.

In een dossier kon geen beslissing worden teruggevonden in verband met het verhaal op de onderhoudsplichtigen

Onder bepaalde voorwaarden is het OCMW ertoe gehouden het uitgekeerde leefloon te verhalen op de ouders van de leefloongerechtigde (artikel 26 RMI-Wet). Vooraleer te beslissen over de uitoefening van het verhaal voert het OCMW een sociaal onderzoek naar de financiële toestand van de onderhoudsplichtigen en de familiale aspecten van de zaak. Dit onderzoek is nodig alvorens er mogelijk kan beslist worden over het invoeren van billijkheidsredenen om af te zien van de terugvordering. De ondernomen stappen dienen in het sociaal verslag vermeld te worden. In alle gevallen (vrijstelling of niet) dient er een beslissing te worden aangetroffen (zie artikels 42 e.v. RMI-KB).

Wanneer het OCMW een weigeringsbeslissing neemt omdat het sociaal onderzoek niet kon afgerond worden, dient het op de volgende zitting van het Comité (ambtshalve) een nieuwe beslissing te nemen omtrent de aanvraag, op basis van het afgewerkte sociale onderzoek

Deze beslissing kan het leefloon toekennen of weigeren, afhankelijk van het al of niet vervuld zijn van de toekenningsvoorwaarden. In geen geval mag echter van de betrokkene

verlangd worden dat hij of zij een nieuwe aanvraag doet, opdat het dossier opnieuw op het Comité zou worden gebracht.

Wanneer een leefloongerechtigde meer dan vier weken per jaar in het buitenland verblijft, dient het OCMW de uitbetaling van het leefloon te schorsen, tenzij het daarover anders beslist wegens uitzonderlijke omstandigheden die dit verblijf verantwoorden (artikel 23 § 5 RMI-Wet)

Het OCMW oordeelt individueel, geval per geval, over het voorhanden zijn van zulke uitzonderlijke omstandigheden. Het volgen van studies in het buitenland in het kader van een opleiding tot het bekomen van een volwaardig diploma, zoals aan de orde was in één van de gecontroleerde dossiers, is een situatie die algemeen aanvaard kan worden als zijnde een 'uitzonderlijke omstandigheid'. Niettemin is het dan vereist dat dit beschreven wordt in een sociaal verslag en beslist door het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst.

Samenstelling dossiers/bewijsstukken

Hoewel de dossiers in de regel goed gestoffeerd waren, ontbraken in sommige dossiers enkele noodzakelijke stukken. Zo kon niet in elk dossier waarin dat nodig was, een bewijs van inschrijving van betrokkene bij de gewestelijke arbeidsbemiddelingsdienst (VDAB) worden teruggevonden.

Beslissing/kennisgeving

De kennisgevingen in de gecontroleerde dossiers zijn op sommige punten voor verbetering vatbaar

Niettegenstaande het feit dat het OCMW doorgaans goede kennisgevingsbrieven gebruikt, kunnen er bepaalde opmerkingen worden geformuleerd. Meer bepaald dient het OCMW erop toe te zien dat beslissingen/kennisgevingen:

- tot terugvordering van onterecht uitbetaald leefloon (in geval van herziening met terugwerkende kracht) alle in artikel 25 § 2 RMI-Wet opgelijste vermeldingen bevatten;
- tot toekenning van aanvullend leefloon steeds verduidelijken welke bestaansmiddelen op welke manier worden in aanmerking genomen voor de berekening van het uit te keren leefloon;
- de daaraan ten grondslag liggende motivering in rechte en in feite expliciteren. Bij stopzettings- of weigeringsbeslissingen impliceert dit dat duidelijk wordt vermeld aan welke toekenningsvoorwaarde(n) niet (langer) voldaan is en waarom dat zo is. Vermeldingen als dat er 'onduidelijkheden in de situatie' van betrokkene bestaan of dat een student geen lessen meer heeft en dus in staat is zichzelf een inkomen te verschaffen via werk, zonder aanwijzingen dat betrokkene effectief werkt of er zelf maar concreet uitzicht op heeft, voldoen hier niet aan.

De beslissing/kennisgeving in een dossier koppelt het recht op RMI rechtstreeks aan het naleven van het GPMI

Meldingen in de kennisgeving aan betrokkene volgens dewelke het recht op leefloon afhankelijk is van het naleven van het GPMI en de daarin opgenomen verplichtingen, dienen vermeden te worden. De toekenning van het recht op maatschappelijke integratie kan niet verbonden worden aan voorwaarden bovenop de zes, in artikel 3 van de RMI-Wet limitatief opgesomde voorwaarden. Wel is het zo dat bij niet-naleving van de in het GPMI bepaalde engagementen, de uitbetaling van het recht op leefloon gedurende één maand (drie maanden bij herhaling binnen het jaar) kan geschorst worden, mits naleving van de in artikel 30 § 2 RMI-Wet bepaalde procedure (o.m. voorafgaande aanmaning). Tevens kan het recht op RMI worden ingetrokken wanneer het OCMW zou oordelen dat

niet meer aan het werkbereidheidsvereiste is voldaan, hetgeen desgevallend uiteraard omstandig dient gemotiveerd in het sociaal verslag. De Inspectie beveelt dan ook aan bedoelde meldingen achterwege te laten dan wel anders te formuleren (bvb. 'het niet-naleven van de verplichtingen in het GPMI kan een impact hebben op uw leefloon').

De kennisgeving van de beslissing dient binnen de acht dagen betekend te worden aan de betrokkene, waarbij de datum van de poststempel als bewijs geldt (artikel 21 § 4 RMI-Wet)

De kennisgevingen worden meestal acht dagen na de beslissing opgesteld/ondertekend, waardoor zij bij buiten termijn zijn als zij niet dezelfde dag worden verzonden, hetgeen in enkele gevallen het geval was.

De beslissing tot toekenning van het leefloon wordt soms beperkt in de tijd

In sommige beslissingen (en kennisgevingen daarvan) wordt het recht op maatschappelijke integratie onder de vorm van een leefloon beperkt in de tijd; in een kennisgeving staat bijvoorbeeld te lezen dat het OCMW "leefloon zal blijven uitkeren van dd/mm/jjjj tot dd/mm/jjjj". Toekenningen kunnen echter niet beperkt worden in de tijd: het recht bestaat immers zolang de toekenningsvoorwaarden vervuld zijn en het OCMW moet dit minstens één maal per jaar controleren. Het verdient dan ook aanbeveling om bovenstaande zin als volgt te herformuleren: "het recht [...] wordt toegekend vanaf dd/mm/jjjj en wordt ten laatste herzien op dd/mm/jjjj".

GPMI

De sociale balans ontbreekt in de gecontroleerde dossiers met GPMI

De Omzendbrief van 12 oktober 2016 naar aanleiding van de Wet van 21 juli 2016 (geïntegreerd in de Algemene Omzendbrief RMI) vermeldt: "[h]et is belangrijk dat er in de periode voorafgaand aan het afsluiten van een GPMI de nodige tijd wordt geïnvesteerd in het opbouwen van een vertrouwensrelatie, zodat het GPMI zo nauw mogelijk aansluit bij de verwachtingen, de vaardigheden, de bekwaamheden en de behoeften van de gerechtigde." Dit laatste moet tot uiting komen in de sociale balans, die het GPMI dus voorafgaat. Op basis van de sociale balans (hierbij aandacht hebbend voor verschillende levensdomeinen) zal de maatschappelijk assistent een duidelijke diagnose kunnen stellen van de sociale toestand van de gerechtigde en relevante actievoorstellen kunnen opstellen in het kader van een GPMI. De sociale balans zorgt er zodoende voor dat het daaruit voortvloeiende GPMI voldoende persoonlijke toetsen heeft en dat werk op maat kan afgeleverd worden. Op die manier staat de sociale balans garant voor de kwaliteit van de afgesloten GPMI's. De sociale balans kan een op zichzelf staand document zijn, maar het OCMW kan er ook voor opteren de sociale balans te integreren in het sociale verslag, waarbij het dan aanbeveling verdient een specifieke rubriek te voorzien in het verslag dat het sluiten van het GPMI voorafgaan.

Bij toekomstige controles zal tot terugvordering van de bijzondere toelage worden overgegaan in dossiers waarin geen sociale balans kan worden aangetroffen.

In de in controletabel 3 vermelde (lopende) dossiers wordt het OCMW verzocht een uitgewerkte sociale balans over te maken aan de Inspectie en op die basis desgevallend een nieuw of gewijzigd GPMI af te sluiten.

Het GPMI is soms niet ondertekend door de partijen

Het GPMI is een schriftelijke overeenkomst tussen het OCMW en de leefloongerechtigde (en eventueel andere actoren), die door de betrokken partijen moet worden ondertekend (artikel 11 RMI-KB). Niet door de betrokkene ondertekende GPMI's, zoals in meerdere dossiers werden teruggevonden, zijn niet rechtsgeldig. Vermits er tijdens de

looptijd van de bijzondere toelage steeds een geldig GPMI dient te zijn, heeft dit terugvorderingen van de bijzondere toelage tot gevolg (drie dossiers). Het OCMW wordt aangeraden de praktijk, die erin bestaat om ontwerp-GPMI's per post aan gerechtigden op te sturen met het verzoek deze ondertekend terug te sturen, te herzien, en GPMI's te laten ondertekenen tijdens een persoonlijk onderhoud. Overigens is het een goede praktijk de betrokkene pas in laatste instantie te laten ondertekenen, zodat eventuele opmerkingen vanwege de voorzitter of de algemeen directeur (of eventueel de personeelsleden aan wie de handtekeningsbevoegdheid is opgedragen) ter gelegenheid van het nalezen van het ontwerpcontract, gemakkelijker geïmplementeerd kunnen worden.

Er werden enkele problemen met de duurtijd van de GPMI's vastgesteld

De partijen bij het GPMI kunnen zich niet retroactief engageren; de inwerkingtredingsdatum van het GPMI mag zich derhalve niet situeren vóór de datum van ondertekening.

Vermits het GPMI een einde neemt tezamen met het RMI, mag het OCMW er bij een nieuwe toekenning enkele maanden later niet zomaar van uitgaan dat het oude GPMI herleeft. Voor zover het GPMI verplicht is of, bij een onderbreking van het RMI van minder dan drie maanden, voor zover minstens één van de partijen vraagt om een GPMI op te stellen, dient een nieuw GPMI afgesloten dan wel een door beide partijen ondertekende verklaring opgesteld dat het oude GPMI zal herleven.

De GPMI's zijn soms te weinig uitgewerkt en concreet

Inhoudelijk stelde de Inspectie vast dat de GPMI's eerder algemeen zijn, t.t.z. niet voldoende toegespitst op de individuele situatie van de betrokkene. Relevante punten die naar voren komen in de sociale verslaggeving of in evaluaties vinden niet altijd hun weg naar het GPMI. De engagementen van de partijen zijn vaak vaag, te weinig concreet, vanzelfsprekend of met weinig meerwaarde. De Inspectie dringt er bij het OCMW op aan om de doelstellingen van het GPMI duidelijk te vermelden en de te ondernemen acties voldoende concreet te maken, daarbij voluit puttend uit de sociale balans. Desgevallend kunnen de actiepunten geprioriteerd worden en kan er een tijdschema aan verbonden worden. Zoals hierboven aangehaald zal het consequent voorafgaandelijk opmaken van een uitgewerkte sociale balans de kwaliteit van de GPMI's ongetwijfeld ten goede komen.

De GPMI's-student bevatten een onjuiste bevoegdheidsclausule

In de GPMI's inzake studies met een voltijds leerplan werd een onjuiste bevoegdheidsclausule aangetroffen; anders dan daarin vermeld staat eindigt het contract immers niet op de datum van verhuizing zolang de betrokkene student blijft.

Niet alle dossiers bevatten door de begunstigde ondertekende evaluaties

In meerdere dossiers met GPMI ontbreken een of meerdere evaluaties zoals voorzien in artikel 15 RMI-KB. Het GPMI dient minstens driemaal per jaar te worden geëvalueerd met de betrokkene, de maatschappelijk werker en eventueel derde partners, en dit minstens tweemaal tijdens een persoonlijk treffen. Deze evaluaties moeten geformaliseerd worden en aanwezig zijn in het dossier, onder verwijzing naar het GPMI én ondertekend door de maatschappelijk assistent en de betrokkene. In de mate dat de dossiers blijken te geven van een voldoende nauwe opvolging van de betrokkenen, onder meer via het contactenblad, kan de bijzondere toelage ditmaal behouden blijven. Wel dringt de Inspectie erop aan dat in de toekomst geformaliseerde GPMI evaluaties in de zin van voornoemd artikel 15 voorzien worden in alle GPMI-dossiers, bij gebreke waarvan bij

volgende inspecties tot terugvordering van de bijzondere toelage zal worden overgegaan.

Recht op Maatschappelijke Integratie, boekhoudkundige controle

De vergelijking van de cijfers tussen de POD MI en het OCMW laat een (klein) verschil in uitgaven en ontvangsten zien in het nadeel van de POD MI.

Het **afpunten van de uitgaven** bracht enkele gevallen van te veel en te weinig ontvangen toelagen aan het licht.

Er werd een goede **doorgave van de ontvangsten** vastgesteld. Wel gaf het OCMW ontvangsten laattijdig door – het grootste deel van de in de controleperiode gerealiseerde ontvangsten werd bij de POD MI aangegeven in 2018. Een personeelsprobleem lag hieraan volgens het OCMW aan de basis.

Hoewel de formulieren D doorgaans correct werden ingevuld, blijkt in enkele gevallen nog een verkeerde datum invoegetreiding te zijn opgegeven. Het feit dat enkele in de controleperiode gerealiseerde ontvangsten werden doorgegeven met een datum invoegetreiding voorafgaand aan deze periode, is een verklarende factor voor het (zeer beperkte) verschil in ontvangsten vastgesteld in de cijfervergelijking.

De Inspectie vat de juiste methode om ontvangsten door te geven nog eens samen:

- van zodra terugvorderingen leiden tot effectieve terugbetalingen moeten ze worden aangegeven bij de POD MI. Deze aangifte dient te gebeuren via het D-formulier;
- bedragen die via subrogatie ontvangen worden en ontvangsten van personen die in één keer een som terugbetalen aan het OCMW dienen zo snel mogelijk overgemaakt te worden aan de POD. Voor afbetalingen dient het OCMW minstens jaarlijks de ontvangen terugvorderingen via het terugvorderingsformulier over te maken;
- compensaties moeten zo veel mogelijk vermeden worden. Bvb. er wordt 700 € leefloon toegekend voor mei en in juli blijkt dat betrokkene maar recht had op € 500. Er wordt een vordering van € 200 opgemaakt en betrokkene betaalt dit in november effectief terug. De betaling van € 700 werd al als betaling aangegeven en moet niet omgezet worden naar € 500. Er komt daarentegen naast de betaling van € 700 een recuperatie van € 200 (formulier D);
- de datum in voege van het formulier D is de datum van de maand en het jaar waarin de ontvangst geboekt wordt in de boekhouding van het OCMW, het moment dus dat het geld effectief ontvangen wordt door het OCMW. De referteperiode is de periode waarop de ontvangst betrekking heeft;
- als er meerdere ontvangsten worden aangegeven op dezelfde dag dient de datum in voege te worden aangepast. Indien niet, zullen de verschillende formulieren D elkaar overschrijven. Enkel de laatste doorgegeven terugvordering voor die dag zal dan worden geregistreerd.

Wat de **boekhoudkundige verwerking** betreft is het aan te bevelen dat er bij de omschrijving van de ontvangsten duidelijk genoteerd wordt over welke periode de ontvangst betrekking heeft (bvb. leefloon 10/2015).

Het OCMW beschikt over een apart artikel 'leefloon met GPMI'. Het gebruik hiervan is

echter niet helemaal consistent, in de zin dat in sommige gevallen betalingen in dossiers waarin er geen bijzondere toelage GPMI wordt aangevraagd, toch op dit artikel geboekt worden; de omgekeerde situatie doet zich evenzeer voor.

De behandeling van de knipperlichten

Er werd globaal gezien een goede opvolging van de knipperlichten worden vastgesteld.

In één dossier had het OCMW korter op de bal kunnen spelen. Door pas een jaar na het knipperlicht een terugvorderingsbeslissing te nemen, vermindert de kans op een succesvolle recuperatie.

Sommige van de door het OCMW toegekende feedbackcodes waren niet correct, hetgeen erop wijst dat de feedbackcodes soms verkeerd geïnterpreteerd en/of verkeerd toegepast werden door uw medewerkers. Er bestaat met name enige verwarring bij het OCMW omtrent de feedbackcodes 2 en 3. Waar beide codes aanduiden dat een OCMW zich akkoord verklaart met het verstuurde knipperlicht, geeft het met code 2 aan dat het een terugvorderingsbeslissing heeft genomen en dat bij inning de nodige formulieren (met name D of F, resp. voor RMI en Wet 65) zullen worden bezorgd, terwijl code 3 betekent dat het OCMW beslist heeft om de teveel betaalde steun niet of niet volledig terug te vorderen. Bij codes 2 en 3 zal de Inspectie controleren of de beslissingen (tot terugvordering of tot oninvorderbaarstelling, naargelang het geval) wel degelijk werden genomen alsook, bij (gedeeltelijke) terugvordering, of er een vastgesteld recht werd geboekt.

In twee dossiers dient het OCMW binnen de maand na ontvangst van dit rapport nieuwe formulieren over te maken.

5. DEBRIEFING EN ALGEMENE OPMERKINGEN

Evolutie ten opzichte van eerdere controles

De resultaten van deze inspectie liggen grotendeels in lijn met die van vorige controles.

Wat de boekhoudkundige controles betreft blijven de doorgave van ontvangsten (Wet van 2 april 1965) en de omschrijving van de periode waarop deze betrekking hebben (beide wetgevingen), aandachtspunten. Anderzijds is er sprake van een duidelijke verbetering wat de doorgave van ontvangsten betreft geïnd tijdens de controleperiode in het kader van het RMI.

Wel stelde de Inspectie vast dat het OCMW niet-verwerkte ontvangsten gerealiseerd tijdens de vorige controleperiode, die tijdens de laatste inspectie van de RMI-boekhouding werden teruggevorderd (zie inspectieverslag met referentie NIJLEN/W65M-W65B-RMID-RMIB-STOF-SFGE/2016-2017), alsnog heeft doorgegeven in juni 2018. Op de volgende bladzijde wordt de controletabel 4C uit het vorige inspectierapport hernomen, met in de kolom uiterst rechts de aanduiding of de ontvangst onnodig werd doorgegeven. **Voor de aldus gemarkeerde ontvangsten (en enkel deze) heeft het OCMW de mogelijkheid om binnen de maand na de verzending van dit rapport de doorgave ongedaan te maken, door de bewuste formulieren D te overschrijven door nieuwe formulieren D met dezelfde datum invoegetreking maar met bedrag 0. De Inspectie zal hierop een controle uitvoeren na deze periode.**

Op het vlak van de controle van de sociale dossiers moet de Inspectie vaststellen dat meerdere opmerkingen en aanbevelingen uit het vorige verslag onvoldoende werden opgevolgd. Deze hebben met name betrekking op de ondertekening en de datering van de sociale verslagen, de vermelding in deze verslagen van afgelegde huisbezoeken, de monitoring van de uitgaven in het kader van het sociaal onderzoek en de evaluatie van de GPMI's. **De Inspectie zal bij een volgende controle bijzondere aandacht besteden aan deze aspecten, en zo nodig overgaan tot intrekking van de betoelaging in individuele dossiers.**

Debriefing

De debriefing vond plaats in aanwezigheid van het afdelingshoofd sociaal en vrije tijd en enkele maatschappelijk assistenten. De debriefing verliep in een goede sfeer, waarbij er ruimte was voor vraag en antwoord. Vanuit het OCMW werd duiding gegeven bij verscheidene gedane vaststellingen.

6. CONCLUSIE

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de eventueel te weinig ontvangen toelagen en de te veel ontvangen toelagen.

Te weinig ontvangen toelagen

Controle	Gecontroleerde Periode	Eventueel te weinig ontvangen	Terugvorderings-Procedure
Wet van 02/04/1965, boekhoudkundige controle	2015-2017	Zie bijlage 2	Uit te voeren door uw diensten
Recht op Maatschappelijke Integratie, boekhoudkundige controle	2015-2017	Zie bijlage 4	Uit te voeren door uw diensten

Te veel ontvangen toelagen

Controle	Periode	Terugvordering	Terugvorderings-procedure	Terugvorderings-periode
Wet van 02/04/1965, boekhoudkundige controle	2015-2017	€ 824,71	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten
Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers	2018	Zie bijlage 3	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten
Recht op Maatschappelijke Integratie, boekhoudkundige controle	2015-2017	€ 1630,50	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten

Terugvorderingen voor een bedrag lager dan € 25 worden vrijgesteld van terugvordering.

Mag ik u verzoeken om uw akkoord binnen een termijn van 15 dagen volgend op de ontvangst van dit verslag te verzenden naar mi.inspect_office@mi-is.be. Als er geen antwoord volgt binnen de opgelegde termijn wordt dit beschouwd als een aanvaarding van de resultaten van de inspectie.

Met vriendelijke groeten,

Voor de Voorzitter van de POD Maatschappelijke Integratie:
Het diensthoofd van de inspectiedienst,

Rudi CRIJNS

BIJLAGE 2
CONTROLE VAN DE SUBSIDIES TOEGEKEND IN HET KADER VAN DE WET VAN 2 APRIL
1965 – PERIODE 2015-2017

Deze controle vergelijkt de uitgaven en terugvorderingen van het OCMW met de bij de Staat gevraagde subsidies.

I. DE FINANCIËLE RESULTATEN VAN DE CONTROLE

Analyse van de uitgaven

Uit de controle die uitgevoerd werd op basis van uw boekhoudkundige stukken blijkt dat er eventueel te weinig toelagen werden ontvangen.

U vindt hiervan een gedetailleerde beschrijving in controletabel 2B.

Analyse van de ontvangsten

Uit de controle die uitgevoerd werd op basis van uw boekhoudkundige stukken blijkt dat er te veel toelagen werden ontvangen.

U vindt hiervan een gedetailleerde beschrijving in controletabel 2C.

2. CONCLUSIES

Voor de gecontroleerde periode heeft uw OCMW een te veel aan toelagen ontvangen van € 824,71 (zie de controletabel 2C).

De subsidies die overeenstemmen met de eventueel te weinig ontvangen toelagen (zie controletabel 2B), zouden u nog kunnen worden terugbetaald, op voorwaarde dat de termijnen voor de verzending van de A- en B-formulieren (45 dagen) en van de D-formulieren (12 maanden) aanvankelijk werden nageleefd (hoofdstuk 2, artikel 9 en artikel 12 van de wet van 2 april 1965). Tevens dienen alle wettelijke voorwaarden vervuld te zijn die de terugbetaling van deze steun mogelijk maken (artikel 5 en 11§2 van de wet van 2 april 1965). Om na te gaan of u nog recht heeft op de inning van de eventueel te weinig ontvangen toelagen, kunt u contact opnemen met onze Frontoffice (vraag@mi-is.be of tel 02/508.85.85) om een lijst te bekomen van de geweigerde formulieren en de uitleg over de foutieve codes. Deze lijst zal via e-mail verstuurd worden. Ook kan onze Frontoffice u uitleggen welke procedures best gevolgd worden.

Voor de dossiers vermeld in controletabel 2B kan het OCMW nog correcties overmaken (formulieren D) tot het einde van de derde maand na ontvangst van dit schrijven. Daarna sluit de POD MI de gecontroleerde jaren tot en met 2017 af. Het verkrijgen van toelagen is dan, behoudens veroordelingen bij vonnis, niet meer mogelijk.

BIJLAGE 3

CONTROLE VAN DE DOSSIERS MET RECHT OP MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE (WET VAN 02/04/2002), OVEREENKOMSTIG ART 57 VAN HET KB VAN 11/07/2002 – JAAR 2018

De controle had betrekking op de volgende elementen:

- de analyse van de procedure die toegepast dient te worden in het kader van de wet van 26/05/2002;
- en de controle op de toepassing van de wetgeving op basis van een selectie van individuele dossiers.

1. ALGEMENE ANALYSE VAN DE PROCEDURE

Dit is de procedure die toegepast dient te worden in het kader van de wet:

- Inschrijving van de aanvragen in een register;
- Afleveren van een ontvangstbewijs;
- Opstellen van een aanvraagformulier;
- Aanwezigheid van bewijsstukken;
- Sociaal onderzoek van een maatschappelijk werker om na te gaan wat de situatie van de aanvrager is op het ogenblik van de indiening van de aanvraag;
- Beslissing van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn binnen de 30 dagen volgend op de aanvraag + kennisgeving aan de betrokkene binnen de 8 dagen.

De inspecteur stelde vast dat deze procedure meestal op een correcte manier werd toegepast voor de gecontroleerde dossiers. Wel vallen er meerdere bemerkingen te formuleren, die op algemene wijze opgenomen zijn in deel I van dit verslag alsook, op dossierbasis, in controletabel 3.

2. CONTROLE VAN INDIVIDUELE DOSSIERS OP BASIS VAN EEN STEEKPROEF

Tien individuele dossiers werden gecontroleerd.

U vindt een gedetailleerde beschrijving van deze controle per begunstigde in controletabel 3.

3. CONCLUSIE

Uw centrum heeft de procedure en de wetgeving met betrekking tot het recht op maatschappelijke integratie doorgaans correct toegepast. Niettemin bracht de inspectie ook enkele tekortkomingen aan het licht. De algemene vaststellingen en aanbevelingen ter zake werden geformuleerd in deel I van dit verslag.

De inspecteur heeft nog bijkomende informatie nodig voor twee dossiers vermeld in controletabel 3. Deze informatie dient binnen drie maanden na verzending van het rapport aan de inspecteur te worden gemaild.

Controletabel 3 lijst ook de drie dossiers op waarvoor rechtzettingen zullen worden doorgevoerd door onze diensten.

BIJLAGE 4
CONTROLE VAN DE SUBSIDIES MET BETREKKING TOT HET RECHT OP
MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE - PERIODE 2015-2017

Bij de boekhoudkundige controle wordt een vergelijking gemaakt van de cijfers van het OCMW en de toelagen van de POD MI, betreffende de uitgaven en terugvorderingen omtrent het leefloon betaald door het OCMW.

I ANALYSE VAN DE REKENINGEN

I.1 Cijfers volgens de POD MI

2015	Uitgaven	Ontvangsten
Leefloon (50%)	€ 286 764,62	€ 6 098,57
Leefloon (55%)		
Soc.integratieproject student(60%)	€ 3 830,13	
Soc.integratieproject student(65%)		
Project individuele integratie (70%):		
Persoon nt. ingeschr. rijksreg(100%)	€ 44 590,22	
Toekenning leefloon ex-dakloze(100%)	€ 363,27	
Installatiepremie RMI (100%)	€ 1 111,62	
Toelage onderhoudsgeld (100%)	€ 1 100,04	
Regularisaties mbt jaren voorafgaand aan controleperiode	€ 1 715,18	-€ 6 098,57
2016		
Leefloon (50%)		
Leefloon (55%)	€ 244 318,90	€ 18 851,88
Soc.integratieproject student(60%)		
Soc.integratieproject student(65%)		
Persoon nt. ingeschr. rijksreg(100%)	€ 74 772,89	
Toekenning leefloon ex-dakloze(100%)	€ 867,40	
Installatiepremie RMI (100%)	€ 5 782,65	
Project individuele integratie (70%):		
Toelage onderhoudsgeld (100%)	€ 91,67	
Regularisaties mbt jaren voorafgaand aan controleperiode		-€ 12 132,97
2017		
Leefloon (50%)		
Leefloon (55%)	€ 262 522,92	€ 2 508,32
Soc.integratieproject student(60%)	€ 418,62	
Soc.integratieproject student(65%)		
Persoon nt. ingeschr. rijksreg(100%)	€ 194 150,35	
Toekenning leefloon ex-dakloze(100%)	€ 15 060,87	
Installatiepremie RMI (100%)	€ 16 408,24	
Toelage onderhoudsgeld (100%)		
Project individuele integratie (70%):		
Regularisaties mbt jaren voorafgaand aan controleperiode		
Regularisaties 2018 mbt controleperiode	-€ 3 975,96	€ 96 570,05
Regularisaties 2019 mbt controleperiode		
Ontvangsten die hadden moeten doorgegeven worden		
TOTAAL	€ 1 149 893,63	€ 105 797,28

Totaal van de netto-uitgaven die door de POD gesubsidieerd worden voor de gecontroleerde periode: € 1 149 893,63 - € 105 797,28 = € 1 044 096,35.

I.2 Cijfers volgens de rekeningen van het OCMW

2015	Uitgaven	Ontvangsten
Leefloon (50% - 65%)	€ 329 687,14	€ 42 312,11
Soc.integratieproject student(60%-75%)		
Persoon nt. ingeschr. rijksreg(100%)		
Toekenning leefloon ex-dakloze(100%)		
Toelage onderhoudsgeld (100%)		
Installatiepremie RMI (100%)		
Project individuele integratie (70%):		
Foutieve boeking		
2016		
Leefloon (50% - 65%)	€ 332 479,71	€ 27 323,54
Soc.integratieproject student(60%-75%)		
Persoon nt. ingeschr. rijksreg(100%)		
Toekenning leefloon ex-dakloze(100%)		
Toelage onderhoudsgeld (100%)		
Installatiepremie RMI (100%)		
Project individuele integratie (70%):		
Foutieve boeking		
2017		
Leefloon (50% - 65%)	€ 468 724,91	€ 38 972,15
Soc.integratieproject student(60%-75%)		
Persoon nt. ingeschr. rijksreg(100%)		
Toekenning leefloon ex-dakloze(100%)		
Toelage onderhoudsgeld (100%)		
Installatiepremie RMI (100%)		
Project individuele integratie (70%):		
Foutieve boeking		
TOTAAL	€ 1 130 891,76	€ 108 607,80

Totaal van de netto-uitgaven van het OCMW voor de gecontroleerde periode:
 € 1 130 891,76 - € 108 607,80 = € 1 022 283,96.

I.3 Vergelijking van de totalen

Netto uitgaven POD	€ 1 044 096,35
Netto uitgaven OCMW	€ 1 022 283,96
verschil netto uitgaven	€ 21 812,39
verschil netto uitgaven in %	2,09%
Verschil uitgaven	€ 19 001,87
Verschil ontvangsten	-€ 2 810,52
% verschil uitgaven	1,65%
% verschil ontvangsten	-2,66%

De cijfervergelijking toont een verschil in netto-uitgaven van 2,09% ofte € 21 812,39 in het nadeel van de POD MI. Dit is het nettoresultaat van verschillen in uitgaven en ontvangsten in het nadeel van de POD MI, respectievelijk van 1,65% (€ 19 001,87) en 2,66% (€2 810,52).

2. AFPUNTEN VAN DE DOSSIERS

Zowel de uitgaven als de ontvangsten werden afgepunt.

2.1 Analyse van de uitgaven

De controle van uw stukken bracht het volgende aan het licht:

- een te veel ontvangen toelage
- een eventueel te weinig ontvangen toelage.

U vindt een gedetailleerde beschrijving van de te veel ontvangen toelagen in controletabel 4A.

De eventueel te weinig ontvangen toelagen vindt u in controletabel 4B.

2.2 Analyse van de terugvorderingen

De controle van uw stukken bracht een te veel en een te weinig ontvangen toelage aan het licht, die elkaar grotendeels opheffen. U vindt een gedetailleerde beschrijving in controletabel 4C.

3. CONCLUSIE

Voor de gecontroleerde periode 2015-2017, werd volgend resultaat vastgesteld:

Op basis van de dossiers waarvan u de lijst in controletabel 4A vindt, werd er afgeleid dat uw OCMW voor een bedrag van € 1632,48 te veel aan toelagen heeft ontvangen. Na verrekening van het resultaat van de analyse van de ontvangsten zal een uiteindelijk bedrag van € 1630,50 (€ 1632,48 - € 1,98) worden afgehouden op het bedrag van de volgende subsidie.

De subsidies die overeenstemmen met de eventueel te weinig ontvangen toelagen (zie controletabel 4B), zouden u nog kunnen worden terugbetaald, op voorwaarde dat de termijn van 45 dagen werd nageleefd en dat u zelf uw regularisaties aan onze diensten bezorgt (zie artikel 21 § 6 van de Wet van 26 mei 2002), en dit binnen een termijn van drie maanden vanaf de verzending van dit rapport. Om te weten of er eventueel recht bestaat op de inning van dit tekort en hoe dit recht kan geïnd worden, kan u contact opnemen met onze Front Office (vraag@mi-is.be of tel 02/508.85.85).

Na het verstrijken van een termijn van drie maanden na verzending van het rapport sluit de POD MI de gecontroleerde jaren tot en met 2017 af. Het verkrijgen van toelagen is dan, behoudens veroordelingen bij vonnis, niet meer mogelijk.

BIJLAGE 7

CONTROLE KNIPPERLICHTEN - PERIODE 2015 - 2017

Deze controle werd uitgevoerd op twee niveaus:

- De knipperlichten waarmee het OCMW zich akkoord verklaard heeft (feedbackcode 1, 2, 3 en 4 toegekend) en die terecht werden verstuurd door de POD MI.
- De knipperlichten waarmee het OCMW zich niet akkoord verklaard heeft (feedbackcodes 110 tot 190 toegekend) en die onterecht werden verstuurd door de POD MI.

Tijdens de controle werd nagekeken of de door het OCMW toegekende feedbackcodes corresponderen met de realiteit.

ANALYSE VAN DE FEEDBACKCODES VAN DE KNIPPERLICHTEN

Alle nog openstaande knipperlichten verstuurd in de periode 2015-2017 werden gecontroleerd.

Volgende elementen werden nagekeken voor de gecontroleerde knipperlichten met

- *Feedbackcode 1 'de formulieren zullen binnen de 30 dagen bezorgd worden'*: er werd nagegaan of deze knipperlichten intussen al dan niet werden opgelost en zo niet, werd de reden van niet verwerking nagegaan.
- *Feedbackcode 2 'terugvordering ingeleid, bij ontvangst zullen de nodige formulieren bezorgd worden'*: er werd nagegaan of er wel degelijk een terugvordering werd beslist en geboekt door het OCMW.
- *Feedbackcode 3 'beslissing genomen tot gedeeltelijke of niet recuperatie'*: de reden van niet of gedeeltelijke recuperatie wordt nagegaan.

De resultaten per gecontroleerd knipperlicht vindt u in controletabel 7 van dit verslag.

CONCLUSIE

Uit de controle blijkt dat de meerderheid van de knipperlichten correct werd opgevolgd door uw centrum.

Wel is gebleken dat sommige van de door het OCMW toegekende feedbackcodes niet correct waren, hetgeen erop wijst dat de feedbackcodes soms verkeerd geïnterpreteerd en/of verkeerd toegepast werden door uw medewerkers. In enkele gevallen was geen code toegekend, wat duidt op een nog verbeterbare opvolging van de halfjaarlijkse feedbacklijsten die naar het OCMW worden verzonden.

In twee dossiers dient het OCMW nog nieuwe formulieren over te maken, conform de instructies in controletabel 7, bij gebreke waarvan de inspectie zal overgaan tot recuperatie van initiële formulieren.

Er werden enkele richtlijnen/aanbevelingen geformuleerd in deel I van dit rapport. Hiermee dient er rekening gehouden te worden bij de behandeling van de knipperlichten die in de toekomst worden verzonden.

